

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 030072 21 Кж 2
Бања Лука, 25.11.2021. године

Врховни суд Републике Српске, Посебно вијеће за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, састављено од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа уз судјеловање записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против осумњиченог М.Г. и др., због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца осумњиченог, адвоката С.М. из Д., изјављеној против рјешења Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030072 21 Кв 4 од 04.11.2021. године, у сједници вијећа, одржаној дана 25.11.2021. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца осумњиченог М.Г., изјављена против рјешења Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030072 21 Кв 4 од 04.11.2021. године.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаним рјешењем Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030072 21 Кв 4 од 04.11.2021. године, на основу одредбе члана 200. став 2. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), продужен је притвор против осумњиченог М.Г., против кога се спроводи истрага, због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), за још 2 (два) мјесеца, тако да притвор по том рјешењу може трајати најдуже до 06.01.2022. године, до 06,30 часова.

Притвор је продужен из разлога садржаних у одредби члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС.

Против наведеног рјешења, благовремено, жалбу је изјавио бранилац осумњиченог, адвокат С.М. из Д., због повреде одредаба члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, те како наводи, повреде одредбе Закона о кривичном поступку, са приједлогом да се побијано рјешење преиначи и притвор укине, те осумњичени пусти да се брани са слободе, или, евентуално, одреде мјере забрана из члана 184. и 185. ЗКП РС. Аргументима из образложења жалбе, у оквиру тврдњи о повреди права на правично суђење и једнакост странака у поступку, указује се на повреду

права на одбрану и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Оспорава се правилност оцјене доказа и тиме правилност чињеничних утврђења, на којима је заснован закључак побијаног рјешења о постојању основане сумње да је осумњичени, починио кривично дјело за које се против њега истрага спроводи. Оспорава се и правилност закључка о постојању посебних притворских разлога из члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС, по којима је притвор продужен.

Испитујући побијано рјешење, жалбу и спис предмета, одлучено је као у изреци овог рјешења из следећих разлога:

Нису основани аргументи из жалбе, изнесени у прилог тврдњи да је, у поступку доношења побијаног рјешења, повријеђено право на одбрану и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Наиме, у образложењу побијаног рјешења (страна 2. пасус 3.), супротно тврдњама из жалбе, детаљно су изнесени приговори браниоца осумњиченог, на рочишту одржаном дана 04.11.2021. године пред првостепеним судом, у смислу одредбе члана 196. став 2. ЗКП РС, као и изјашњење осумњиченог, који је подржао излагање свог браниоца, а којима се одбрана противила приједлогу тужиоца за продужење притвора. Осим тога, првостепени суд се, датим разлозима у побијаном рјешењу (страна 3. пасус 2.), јасно одредио у односу на приједлог тужиоца за продужење притвора и исказано противљење одбране, како у погледу постојања основане сумње да је осумњичени починио кривично дјело за које се истрага спроводи, као законског услова примјене мјере притвора у смислу члана 197. став 1. ЗКП РС, тако и посебних притворских разлога из тачке б) и г) цитиране одредбе, ради чега нема основа за тврдње жалбе, о повреди принципа једнакости странака у поступку.

У коначном, у побијаном рјешењу (страна 3. пасус 2.) је садржан и закључак да, у конкретном случају, нема основа да се умјесто мјере притвора, изрекну неке од мјера забрана, чиме се првостепени суд, одредјелио и у односу на приједлог одбране за укидање притвора изнесеном у поднеску браниоца осумњиченог од 28.10.2021. године. Ради тога су без основа приговори из жалбе, којима се указује на повреду права на правично суђење, тврдњом да је повријеђено право на одбрану, у вези приједлога одбране за укидање притвора, те изјашњења одбране на рочишту пред првостепеним судом, у смислу одредбе члана 196. став 2. ЗКП РС.

Надаље, закључак о постојању основане сумње да је осумњичени починио кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, за које се истрага спроводи, по наредби о проширењу истраге Републичког јавног тужилаштва Републике Српске, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001219 21 од 04.10.2021. године, правилно је заснован на доказима који су прибављени у досадашњем току истраге.

Образлажући постојање законског услова примјене мјере притвора, у побијаном рјешењу је наведено да докази, који су достављени уз приједлог за одређивање притвора, а који су цијењени приликом доношења рјешења о одређивању притвора, те они, достављени уз приједлог за продужење притвора, потврђују постојање основане сумње да је осумњичени починио кривично дјело за која се истрага спроводи.

Супротно аргументима из жалбе, у побијаном рјешењу (странице 3., 4., 5., 6., 7. и 8.), изнесен је садржај и анализа доказа достављених уз приједлог за одређивање и продужење притвора, на којима је заснован закључак о постојању основане сумње да је осумњичени починио кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, на начин како је то описано у наредби о проширењу истраге.

На основу анализе и оцјене бројних материјалних доказа, утврђено је и образложено у побијаном рјешењу постојање основане сумње да је осумњичени, у критичном времену ванредне ситуације изазване корона вирусом, у поступку јавних набавки, поступао супротно одредби члана 28. став 5. Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 39/14) и члана 2. став 5. Правилника о провођењу поступка заједничке јавне набавке и оснивању централног набавног органа („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 55/15). Образлаже се, кроз оцјену доказа, да је осумњичени, као директор ЈЗУ Болнице у „Свети Апостол Лука Добој“, у критичном периоду, заједно и по претходном договору са осумњиченим С.М., директором ТА „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б., искориштавањем свог службеног положаја и овлаштења, прибавио корист том правном лицу у износу од 61.394,80 КМ, на штету средстава буџета Републике Српске, на начин што је у вријеме ванредне ситуације за територију Републике Српске због корона вируса, провео поступак јавне набавке - преговарачким поступком без објаве обавјештења о набавци, сходно члану 21. став 1. тачка д) Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 39/14) - за набавку заштитних одијела и маски за потребе ЈЗУ Болница „Свети Апостол Лука Добој“ Добој и ЈУ „Дом за старија лица Добој“, тако што су осумњичени М.Г. и М.Л., директор ЈУ „Дом за старија лица Добој“ Добој, дана 26.03.2020. године, закључили Споразум о провођењу поступка заједничке набавке заштитних одијела и маски за потребе ЈЗУ Болница „Свети Апостол Лука“ Добој и ЈУ „Дом за старија лица Добој“ Добој, преговарачким поступком без објаве обавјештења о набавци, који поступак се у складу са чланом 2. став 5. Правилника о провођењу поступка заједничке јавне набавке и оснивању централног набавног органа, није могао примјенити у провођењу поступка заједничке јавне набавке, у којем поступку је осумњичени 26.03.2020. године, супротно одредби члана 28. став 5. Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине, позив за учешће у поступку јавне набавке, упутио правном лицу „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б., иако исти није регистрован за обављање дјелатности која је предмет јавне набавке, а „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б., дана 30.03.2020. године, у складу са претходно постигнутим договором, доставио понуду ЈЗУ Болница „Свети Апостол Лука“ Добој и ЈУ „Дом за старија лица Добој“ Добој, а дана 31.03.2020. године, осумњичени М.Г. у име ЈЗУ Болница „Свети Апостол Лука“ Добој, са осумњиченим С.М., директором „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б., закључио Уговор о купопродаји број 2047/20 од 31.03.2020. године, којим је као предмет уговора дефинисана купопродаја робе, и то: медицинско заштитно одијело за једнократну употребу 2.000 комада, јединична цијена 52,00 КМ, укупна цијена 104.000,00 КМ - медицинска трослојна маска за лице са гумицом за једнократну употребу 500 комада, јединична цијена 1,00 КМ, укупна цијена 500,00 КМ, - маска за лице модел FFP2 - 2.200 комада, јединична цијена 4,78 КМ, укупна цијена 10.516,00 КМ, - медицинске наочале за професионалну заштиту са гумом 100 комада, јединична цијена 13,70 КМ, укупна цијена 1.370,00 КМ и прегледне рукавице за једнократну употребу 14 паковања, јединична цијена 45,60 КМ, укупна цијена 638,40 КМ, све укупне вриједности 117.024,40 КМ (136.918,55 КМ са ПДВ), који уговор је у цјелости реализован, па након што је „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б., на основу фактуре број 196/20 од 12.05.2020. године, ЈЗУ „Болница „Свети Апостол Лука“ Добој испоручио робу, дана 03.04.2020. године и 25.05.2020. године, у цјелости исплатила „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б.,

а осумњичени пропустио да изврши надзор над пријемом робе и утврди да је умјесто уговорене медицинске робе испоручена немедицинска роба, тако што су: умјесто медицинских заштитних одијела, испоручена немедицинска одијела без одговарајуће медицинске декларације, сертификата и стандарда, која је „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б. купио од „У.“ д.о.о. Б. по цијени од 22,50 КМ по комаду, умјесто медицинских наочара за професионалну заштиту са гумом испоручене „наочаре за варење“ и „наочаре брусне – пвц са гумом“, која је „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б. купио од „У.“ д.о.о. Б. по цијени од 4,50 КМ по комаду, те умјесто прегледних рукавица за једнократну употребу, испоручене хигијенске рукавице латекс 100/1 L и рукавице латекс 100/1, која је „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б. купио од „Д. С.“ д.о.о. Д. по цијени од 14,00 КМ по паковању, па је на такав начин осумњичени М.Г., неквалификованом правном лицу „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б., прибавио имовинску корист, у укупном износу од 61.394,80 КМ, на штету средстава буџета Републике Српске.

Надаље, у погледу постојања основане сумње, у побијаном рјешењу се анализирају и цијене искази поименично наведених свједока, као чланова предметне Комисије за јавне набавке и исказ осумњиченог (страна 4. пасус 3.), којима је било познато да је понуђач „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б., као привредни субјект у конкретном поступку јавних набавки, туристичка агенција и да се није радило о понуђачу регистрованом за обављање одговарајуће дјелатности, а што је у супротности са одредбом члана 28. став 5. Закона о јавним набавкама у БиХ, те да тендерском документацијом од понуђача нису тражени одговарајући сертификати за опрему која је била предмет понуде. Образлаже се, кроз оцјену доказа, поступак реализације Уговора о купопродаји број 2047/20 од 31.03.2020. године, закљученог између осумњиченог М.Г., у име ЈЗУ Болница „Свети Апостол Лука“ Добој и осумњиченог С.М., директора „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б., којим је дефинисана предметна роба, са подацима о поријеклу, врсти и цијени фактурисане робе (страна 5. и 6.), и оне која је испоручена (немедицинска), као и поступак пријема те робе, а све то у повезаности са исказима свједока, чланова Комисије за пријем робе, и исказа осумњиченог С.М., који је потврдио да је робу набављао у БиХ (купио од „У.“ д.о.о. Б.), отпремио у болницу у Добоју, када је био присутан и директор болнице, осумњичени М.Г., да одијела нису била медицинска, да нису имала сертификате, и да нису набављена у Кини, већ у Босни и Херцеговини, и да је о свему томе обавјестио осумњиченог.

Слиједом наведеног, без основа су аргументи из жалбе, којима се оспорава ваљаност разлога датих у побијаном рјешењу у погледу постојања основане сумње, као законског услова примјене мјере притвора, тврдњом да су, закључењем Уговора о формирању конзорцијума између „Т.ф.ф.“ д.о.о. Б. и „Р.“ д.о.о. Л., са аспекта квалификације понуђача (група понуђача), у смислу одредбе члана 28. став 2. Закона о јавним набавкама у БиХ, испуњени услови из цитиране одредбе, јер је рјешењем Агенције за љекове и медицинска средства БиХ, „Р.“ д.о.о. Л., овлаштен да се бави продајом медицинских средстава и опреме, да се, у односу на повреду одредбе чланом 2. став 5. Правилника о провођењу поступка заједничке јавне набавке и оснивању централног набавног органа, евентуално, може радити о прекршају, те да одговорност у погледу надзора над пријемом испоручене робе у болницу у Добију, није везана за пропусте осумњиченог, већ одговарајуће Комисије, која је „прихватила“ предметну робу, без било икаквих примједби.

Уз испуњење законског услова примјене мјере притвора из члана 197. став 1. ЗКП РС, у побијаном рјешењу је дато образложење и за постојање посебних притворских разлога из одредбе члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС, које овај суд прихвата.

Ради тога су без основа жалбени приговори, којима се, у овом дијелу оспорава правилност и законитост побијаног рјешења.

Наиме, за притворски разлог из одредбе члана 197. став 1. тачка б) ЗКП РС, у побијаном рјешењу су дати детаљно образложени разлози (страна 8. и 9.), које овај суд прихвата, као ваљане. Наведени свједоци које треба саслушати у даљем току истраге, са образложењем њихових пословних односа и сарадње са осумњиченим, у релевантном периоду. Ради се о свједоцима који су запослени у ЈЗУ Болница „Свети апостол Лука“ у Добоју, у којем је осумњичени био директор, а према подацима и доказима из списка, ови свједоци (поименично наведени у побијаном рјешењу), располажу одређеним релевантним сазнањима у вези са дјелом за које се осумњичени терете. Имајући у виду сложеност поступка истраге, са аспекта бројности осумњичених и да је истрага проширена на нова дјела и осумњичене, то наведени свједоци до сада нису могли бити саслушани. Све те околности, детаљно образложене у побијаном рјешењу, указују на нужност даље примјене мјере притвора по основу одредбе члана 197. став 1. тачка б) ЗКП РС.

У односу на притворски разлог из одредбе члана 197. став 1. тачка г) ЗКП РС, у побијаном рјешењу се правилно цијени и образлаже да се ради о посебно тешком кривичном дјелу, с обзиром на начин, околности и вријеме извршења, те тежину посљедице, а све то у повезаности да се осумњичени терети за дјело почињено у вријеме ванредне ситуације и ванредног стања, узрокованог панденијом, да је злоупотребио својство одговорног лица у болници, да се ради о поступку за набавку медицинске опреме и друге заштитне опреме и средстава, који су, у наведеним околностима, били најпотребнији медицинском особљу и грађанима у циљу заштите од наведеног вируса. Наведене околности, у којима је било угрожено здравље људи и медицинских радника, као цјелокупне популације, доводе се у везу са односом личних интереса и интереса тих људи. Тежину дјела, правилно цијени побијано рјешење и са аспекта висине штете за буџет Републике Српске, наглашавајући вријеме и околности извршења дјела за које се осумњичени терети.

Осим наведених, и детаљно образложених околности, правилно се цијене и образлажу, у побијаном рјешењу, и чињенице које се односе на медијска извјештавања о предметном случају, и у времену релевантном за одлучивање о притвору, и заинтересованост грађана, јер се ради о питањима од јавног интереса. На тим основама, правилно се изводи закључак да би пуштање осумњиченог на слободу резултирало стварном пријетњом нарушавања јавног реда, посебно имајући у виду наредбу о проширењу истраге, којом су обухваћена нова кривична дјела. Све наведене околности, указују на нужност даље примјене мјере притвора по притворском разлогу из члана 197. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Слиједом наведеног, без основа су аргументи из жалбе, којима се оспорава правилност и ваљаност разлога побијаног рјешења, у погледу постојања посебних притворских разлога из одредбе члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС, као и они којима се указује да је притвор против осумњиченог одређен само по основу притворског разлога тачке б) цитиране законске одредбе. Наиме, при одлучивању о приједлогу за продужење притвора у истрази, у смислу одредбе члана 200. став 2. ЗКП РС, суд није везан посебним разлозима по којима је притвор одређен, већ може притвор продужити и по неком другом, новом разлогу из одредбе члана 197. став 1. тачке а) до г) ЗКП РС.

Цијенећи све наведено, нису основани аргументи из жалбе и приједлог, да се осумњиченом, умјесто мјере притвора, изрекну мјере забране из члана 184. и 185. ЗКП РС.

Обзиром да се, према наводима жалбе браниоца осумњиченог, повреда члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, везује за битне повреде одредаба кривичног поступка, то је овај суд, кроз оцјену неоснованости тих приговора, утврдио да нису основани приговори којима се истиче да је првостепени суд, доношењем побијаног рјешења, повриједио право на правично суђење.

На основу наведеног, а примјеном члана 337. став 3. ЗКП РС, одлучено је као у изреци овог рјешења.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић